

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ**

Спеціальність: **І9 «Громадське здоров'я»**
Освітньо-професійна програма: **Громадське здоров'я**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 11**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **2**
Семестр(и): **І (осінній), ІІ (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, самостійна робота**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: навчальні дисципліни «**Основи громадського здоров'я**», «**Інформатизація в сфері громадського здоров'я**», «**Організація протиепідемічних заходів**», «**Епідіологія та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення**», «**Менеджмент охорони громадського здоров'я**», «**Економіка і фінансування охорони здоров'я**», а також вибіркових дисциплін «**Правові аспекти медичної діяльності**», «**Етичні норми в громадському здоров'ї**», «**Управління якістю в сфері охорони здоров'я**», «**Основи доказової медицини**», «**Політика в галузі охорони здоров'я**».

Кафедра/підрозділ: **кафедра медичної катастроф та військової медицини, вул. Трінклера 12, 3 і 4 поверх.**

Керівник освітнього компонента: **Сідорук Андрій Олександрович,**
email: ao.sidoruk@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=779>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Цивільний захист вивчається на підставі вивчення понять щодо організації медичного забезпечення населення в умовах надзвичайних ситуацій, техногенних катастроф та військових конфліктів, ознайомлення з особливостями нормативно-правового забезпечення в охороні здоров'я під час надзвичайного та воєнного станів, вивчення особливостей організації надання первинної та екстреної медичної допомоги, а також заходів захисту населення..

МЕТА КУРСУ: організовувати лікувально-евакуаційні заходи у випадку надзвичайних ситуацій, співпрацювати із структурами Державної служби медицини катастроф, в тому числі на підставі принципів надання медичної допомоги пораненим та хворим під час бойових дій.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- Здобуття загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в сфері охорони здоров'я на відповідній посаді.
- Знання у сфері громадського здоров'я та організації системи охорони здоров'я, розробки і впровадження належних заходів забезпечення здоров'я населення.
- Визначати та застосовувати доцільні заходи і методи попередження і контролю фізичних, хімічних, біологічних, радіаційних та ядерних загроз для здоров'я і безпеки населення.
- Оцінювати ризики та планувати відповідні дії у випадках надзвичайних ситуацій в сфері громадського здоров'я.
- Ідентифікувати, аналізувати ризики, пов'язані з впливом на здоров'я населення детермінант навколишнього середовища (фізичних, радіаційних, хімічних, біологічних та виробничих) та організовувати відповідні заходи, спрямовані на захист здоров'я населення.
- Виконувати управлінські функції та організовувати надання якісних послуг у сфері громадського здоров'я.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (2 год.):

1. Основи цивільної оборони та цивільного захисту в Україні.

Перелік тем практичних занять (10 год.):

1. Основи цивільної оборони та цивільного захисту в Україні.
2. Основи цивільного захисту населення
3. Засоби колективного та індивідуального захисту.
4. Захист території України від надзвичайних ситуацій.
5. Організація цивільного захисту медичних та фармацевтичних закладів
6. Підсумкове заняття (залік)

Перелік тем самостійної роботи студента (78 год.)

1. Основи цивільної оборони та цивільного захисту в Україні.
2. Основи цивільного захисту населення
3. Засоби колективного та індивідуального захисту.
4. Захист території України від надзвичайних ситуацій.
5. Організація цивільного захисту медичних та фармацевтичних закладів

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: словесні методи: бесіда, розповідь, пояснення, робота з літературою; наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження; практичні методи: ситуаційні задачі, самостійна робота, пошуково-дослідницька робота; інтерактивні методи: дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, кейс-метод, ділова гра.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до іспиту є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за іспит становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + залік$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Левченко О. Г., Землянська О. В., Праховнік Н. А., Зацарний В. В. **Безпека життєдіяльності та цивільний захист** : підручник. Київ: Каравела; 2021. 268 с.
2. Полукаров Ю. О., Праховнік Н. А., Землянська О. В. **Безпека життєдіяльності та цивільний захист: конспект лекцій**. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського; 2021. 163 с.
3. Ткачук А. І., Пуляк О. В. **Цивільний захист. Курс лекцій** : навчальний посібник для студентів. Кропивницький: Центр оперативної поліграфії «Авангард»; (перевидання доповнене) 2017. 144 с.
4. Васійчук В. О. та ін. **Основи цивільного захисту** : навчальний посібник. — (різні видання).
5. Навчальний посібник «Цивільний захист» для студентів НУБіП України. Київ: Видавничий центр НУБіП; 2021. 204 с.
6. Shpiliarevych V, Tocicka J, Szafrńska K. Civil Protection and Protection of Critical Infrastructure in Ukraine During the Conditions of the Martial State. J Security & Sustainability Issues. 2023;13(1):265–272.
7. Revtiuk Y, Ivanova T. Implementation of the Community Resilience Approach in the System of Crisis Management of Ukraine in 2022-2024. European Research Studies Journal. 2024;XXVII(S2):712-731.
8. Верховна Рада України. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 02 жовт. 2012 № 5403-VI. Київ: Верховна Рада України; 2012. Доступно з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>
9. Верховна Рада України. Про національну безпеку України : Закон України від 21 черв. 2018 № 2469-VIII. Київ: Верховна Рада України; 2018. Доступно з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>

10. Верховна Рада України. Про оборону України : Закон України від 06 груд. 1991 № 1932-ХІІ (редакція станом на 01 серп. 2021). Київ: Верховна Рада України; 1991. Доступно з: https://urst.com.ua/pro_oboronu/rozdil-III
11. Міністерство внутрішніх справ України. Уряд прийняв розпорядження щодо основних заходів цивільного захисту України на 2024 рік : Розпорядження від 12 січ. 2024 р. Київ: МВС України; 2024. Доступно з: <https://mvs.gov.ua/en/news/uriad-uxvaliv-rozporiadzennia-rozroblene-mvs-ukrayini-pro-osnovni-zaxodi-civilnogo-zaxistu-na-2024-rik>
12. Міністерство внутрішніх справ України. Уряд прийняв постанову щодо організації і контролю виконання законодавства у сфері цивільного захисту : Постанова від 23 січ. 2024 р. Київ: МВС України; 2024. Доступно з: <https://mvs.gov.ua/en/news/uriad-uxvaliv-postanovu-rozroblenu-mvs-pro-organizaciu-i-kontrol-vimog-zakonodavstva-u-sferi-civilnogo-zaxistu>
13. Department of Disaster Medicine and Military Medicine. Regulatory and legal framework of civil protection in Ukraine: organisation of population and territory in situations of emergency: methodical instructions. Poltava: Ukrainian Medical & Dental Academy; 2020. Доступно з: <https://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/14743>
14. Lukianykhina OA, Petrovska SA. Legal aspects of protecting the Ukrainian population against emergencies under martial law. Bulletin of Kharkiv National University of Internal Affairs. 2023;3:47-59. doi:10.32631/v.2023.3.47 (цитовано 29 жовт. 2025).

Зав. кафедри медицини катастроф та військової медицини _____ проф. Волкова Ю. В.